

# ارزیابی تاثیر فاکتورهای مختلف در رفع رکود مورفولوژیکی بذور

## سیکلامن ایرانی (*Cyclamen persicum mill*)

میترا اعلایی، روح انگیز نادری، احمد خلیقی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، استادیار دانشکده کشاورزی

دانشگاه تهران، استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران

چکیده: سیکلامن ایرانی *Cyclamen persicum* یکی از گیاهان زینتی تیره *Primulaceae* است که دارای ژنوتیپ های فراوان با گل های زیبا و رنگ های متنوع می باشد. این گیاه زینتی بسیار ارزشمند و زیبا بومی ایران بوده و به عنوان یک گل زمستانه از نظر اقتصادی بسیار حایز اهمیت می باشد. نظر به تقاضای بازارهای داخلی و خارجی این محصول و با توجه به شرایط مناسب آب و هوایی ایران موقعیت مناسبی جهت پرورش، نگهداری و صادرات این گل به بازارهای خارجی فراهم می باشد. از جمله مشکلات پرورشی این گل، طولانی بودن زمان از کاشت بذور تا گلدهی است که حدود ۲۰-۱۶ ماه به طول می انجامد. بذور سیکلامن به راحتی جوانه نمی زنند و نیازمند شرایط خاصی می باشند. در این تحقیق با هدف رفع مشکل جوانه زنی بذور سیکلامن از طریق تعیین بهترین شرایط جوانه زنی، اثر تیمارهای مختلف چون دمای محیط، نوع پوشش، دمای آب به عنوان پیش تیمار و فتوپریود در جوانه زنی بذور سیکلامن مورد بررسی قرار گرفتند. آزمایش در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۱۰ تیمار و ۳ تکرار برای فاکتورهای درصد جوانه زنی، سرعت جوانه زنی، طول دمبرگ، تعداد برگ کامل، تعداد برگچه و سطح برگ انجام گرفت.

نتایج تجزیه واریانس اختلاف معنی داری بین تمامی فاکتورهای مورد ارزیابی نشان داد. پس از ۲۳ روز قرارگیری گلدانها در اتاقک رشد تیمار DCM (تاریکی - دمای ۱۶ درجه سانتیگراد - پوشش ماسه - آب گرم) بهترین تیمار در جوانه زنی بذور و تیمار LCc (روشنایی - دمای ۲۰ درجه - بدون پوشش - آب سرد) نامناسب ترین تیمار در جوانه زنی بذور شناخته شدند. وضعیت گیاهچه‌ها نیز پس از انتقال گلدانها به گلخانه مورد ارزیابی قرار گرفت و تیمارهای DCc (تاریکی - ۱۶ درجه سانتیگراد - آب سرد) و DCW (تاریکی - ۱۶ درجه سانتیگراد - آب گرم) بدون هیچ اختلاف معنی داری بهترین تیمارها از نظر تعداد برگهای گسترش یافته بودند اما گیاهچه‌ها در تیمار DCc سطح برگ کمتری داشتند. تیمارهای LTW (روشنایی - ۲۰ درجه سانتیگراد - آب گرم) و LCM (روشنایی - ۱۶ درجه سانتیگراد - پوشش ماسه) و LCW (روشنایی - ۱۶ درجه سانتیگراد - آب گرم) بدون اختلاف معنی دار نامناسب ترین تیمارها از نظر وضعیت گیاهچه‌ها بودند. نتایج حاکی از این است که در جوانه زنی بذور سیکلامن اولین عامل تعیین کننده تاریکی سپس دمای پایین تر از ۲۰ درجه سانتیگراد و پوشش مناسب، جهت حفظ دما و رطوبت و عامل بعدی پیش تیمار بذور یا آب گرم می باشد.

کلمات کلیدی: سیکلامن، جوانه زنی، رکود مورفولوژیکی، فتوپریود، دما، پوشش بستر کشت